TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. sausio 23 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Nesąžininga komercinė veikla – Direktyva 2005/29/EB – 7 straipsnis – Klaidinantis informacijos neatskleidimas – Kvietimas pirkti – Esminė informacija – Vartotojui teiktina informacija apie kainos apskaičiavimo metodą – Elektros energijos tiekimo pasiūlymas internetu – Tarifų skaičiuoklė – Vartotojui taikytinos kainos padidinimo procentinės dalies nurodymas“

Byloje C-518/23

dėl *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) 2023 m. liepos 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

prieš

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro šeštosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas T. von Danwitz, teisėjai A. Kumin (pranešėjas) ir I. Ziemele,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* P. Wassermann,

– *NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* T. Höch,

– Europos Komisijos, atstovaujamos P. Kienapfel, P. Ondrůšek ir I. Rubene,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22) 7 straipsnio 1 dalies ir 4 dalies c punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände e.V.* (Federalinė vartotojų centrų ir asociacijų sąjunga, Vokietija) (toliau – Federalinė sąjunga) ir *NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH* ginčą dėl tariamai klaidinančios reklamos, susijusios su elektros energijos tiekimo pasiūlymu.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2005/29 6, 7, 14 ir 18 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. Pagal proporcingumo principą ši direktyva saugo vartotojus nuo esminių nesąžiningos komercinės veiklos pasekmių, bet pripažįsta, kad kai kuriais atvejais jos poveikis vartotojams gali būti nereikšmingas.

(7) Ši direktyva skirta komercinei veiklai, tiesiogiai susijusiai su įtaka vartotojų sprendimams sudaryti sandorį dėl produktų. <…>

<…>

(14) Pageidautina, kad klaidinančios komercinės veiklos sąvoka apimtų tokią veiklą, įskaitant klaidinančią reklamą, kai vartotojui, klaidinant jį, trukdoma priimti informacija paremtą ir todėl efektyvų sprendimą. Atitikdama valstybių narių įstatymams ir praktikai dėl klaidinančios reklamos, ši direktyva klaidinančią veiklą skirsto į klaidinančius veiksmus ir į klaidinantį informacijos neatskleidimą. Informacijos neatskleidimo atžvilgiu ši direktyva nustato tam tikrą kiekį svarbios informacijos, reikalingos priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio sudarymo. Tokia informacija neturės būti atskleidžiama visuose reklamos skelbimuose, bet tik tuose, kur prekybininkas kviečia pirkti – tokia koncepcija aiškiai apibrėžta šioje direktyvoje. Šioje direktyvoje priimtas visiško suderinimo požiūris

nekliudo valstybėms narėms nacionalinės teisės aktuose nurodyti tam tikrų produktų, pavyzdžiui, kolekcinių arba elektros prekių, pagrindinių savybių, kurių nenurodymas kviečiant pirkti būtų esminis. <…>

<…>

(18) Nuo nesąžiningos komercinės veiklos reikėtų saugoti visus vartotojus; tačiau <…> Teisingumo Teismas, nagrinėdamas bylas dėl reklamos, matė būtinybę išnagrinėti poveikį hipotetiniam eiliniam vartotojui. Ši direktyva, remdamasi proporcingumo principu ir siekdama efektyviai įgyvendinti joje numatytas nuostatas, pagal Teisingumo Teismo aiškinimą naudoja vidutinį vartotoją, kuris yra gana gerai informuotas ir gana atidus bei apdairus, kaip standartą, atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius bei kalbinius veiksnius, bet numato nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią vartotojų, kurių savybės daro juos ypač pažeidžiamus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, išnaudojimui. <…> Vidutinio vartotojo nustatymas nėra statistinis tyrimas. Atsižvelgdami į Teisingumo Teismo teisminę praktiką, nacionaliniai teismai ir institucijos turės priimti savo sprendimą, kad nustatytų būdingą vidutinio vartotojo reakciją konkrečiu atveju.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnyje nustatyta:

Šioje direktyvoje:

<…>

d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ <…> – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams;

<…>

i) „kvietimas pirkti“ – komercinis pranešimas, produkto savybes ir kainą nurodantis tokiu būdu, kuris yra būdingas naudojamo komercinio pranešimo priemonėms, ir tuo suteikiantis vartotojui galimybę pirkti;

<…>“

5 Minėtos direktyvos 7 straipsnyje numatyta:

„1. Komercinė veikla laikoma klaidinančia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes bei komunikacijos priemonių ribotumą, ją vykdant neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėms nebūtų priėmęs.

2. Klaidinančiu informacijos neatskleidimu, atsižvelgiant į 1 dalyje numatytus klausimus, taip pat laikomas prekybininko vykdomas 1 dalyje nurodytos esminės informacijos nuslėpimas arba jos pateikimas neaiškiai, neįskaitomai, dviprasmiškai ar ne laiku, arba komercinės veiklos komercinio tikslo, jeigu jis neaiškus iš konteksto, nenurodymas, ir kai dėl to abiem atvejais vidutinis vartotojas

paskatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio kitomis aplinkybėms jis nebūtų priėmęs.

3. Jeigu komercinei veiklai perduoti naudojamos komunikacijos priemonės yra ribotos apimties arba laiko prasme, tai, sprendžiant, ar informacija buvo neatskleista, turi būti atsižvelgiama į šį ribotumą bei bet kokias kitas priemones, kurių prekybininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais.

4. Jeigu neaišku iš konteksto, kvietimo pirkti atveju esmine laikoma ši informacija:

<…>

c) kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl produkto pobūdžio ši kaina pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama, taip pat, jeigu tai reikalinga, visi papildomi mokesčiai už krovinių vežimą, pristatymo arba pašto išlaidos arba, jeigu šie mokesčiai dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuoti iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti mokėti tokius papildomus mokesčius;

<…>“

Vokietijos teisė

6 2004 m. liepos 3 d. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* (Kovos su nesąžininga konkurencija įstatymas), kurio pagrindinei bylai taikytina redakcija galiojo 2022 m. gegužės 28 d. (*BGBl*. 2010 I, p. 254) (toliau – UWG), siekiama, be kita ko, į Vokietijos teisę perkelti Direktyvą 2005/29.

7 UWG 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyta:

„1. Nesąžiningai elgiasi taip pat tas, kas klaidina vartotoją arba kitą rinkos dalyvį neatskleisdamas jam esminės informacijos,

1) kuri vartotojui arba kitam rinkos dalyviui atitinkamomis aplinkybėmis reikalinga tam, kad jis galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir

2) kurios neatskleidimas gali paskatinti vartotoją arba kitą rinkos dalyvį priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

<…>

3. Vertinant, ar esminė informacija buvo neatskleista, turi būti atsižvelgiama į:

1) tai, ar komerciniam veiksmui pasirinktos komunikacijos priemonės yra ribotos apimties ir laiko prasme, ir

2) visas verslininko priemones, kuriomis jis siekia pateikti informaciją vartotojui ar kitam rinkos dalyviui kitomis nei komerciniam veiksmui pasirinktomis komunikacijos priemonėmis.“

8 UWG 5b straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jei prekės ar paslaugos, nurodant jų savybes ir kainą tokiu būdu, kuris atitinka naudojamas komunikacijos priemones, siūlomos taip, kad vidutinis vartotojas galėtų sudaryti sandorį, toliau nurodyta informacija laikoma esmine, kaip tai suprantama pagal 5a straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai ji tiesiogiai išplaukia iš konteksto:

<…>

3) visa kaina arba, jeigu dėl prekės ar paslaugos pobūdžio ši kaina negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama, taip pat, jeigu tai reikalinga, visi papildomi mokesčiai už krovinių vežimą, pristatymo arba pašto išlaidos arba, jeigu šie mokesčiai negali būti apskaičiuoti iš anksto, informacija apie tai, kad vartotojui gali tekti mokėti tokius papildomus mokesčius;

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 *New Niederrhein Energie und Wasser*, kuri vykdo veiklą visoje Vokietijos teritorijoje, tiekia elektros energiją, be kita ko, klientams, turintiems elektros energiją kaupiančias šildymo sistemas (toliau – šildymui naudojama elektros energija). Taigi ši bendrovė šiems klientams parduoda, be kita ko, elektros energiją, kuriai taikomas sumažintos kainos tarifas už „ne piko valandas“, atitinkančias naktinį laiko intervalą, ir kuri skirta minėtai sistemai įkrauti.

10 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad elektros energijos, šių klientų suvartojamos šildymui ir kitoms reikmėms, kiekis gali būti apskaitomas atskirai arba kartu. Apskaitant bendrai naudojamas dviejų tarifų skaitiklis su dviem skaitytuvais, kurie fiksuoja suvartotos elektros energijos kiekį: vienas – taikant sumažintos kainos tarifą už ne piko valandas, o kitas – taikant visą tarifą už kitas paros valandas.

11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad sumažintos kainos tarifo taikymo valandomis klientai gali elektros energiją vartoti ne tik šildymui, bet ir kitoms reikmėms; šio suvartoto kiekio atskirai fiksuoti neįmanoma. Šiuo atveju kai kurie elektros energijos skirstomųjų tinklų valdytojai ir operatoriai elektros energijos tiekėjams nustato vadinamąjį „kompensuojamą“ kiekį (toliau – kompensuojamas kiekis), kuris atitinka sumažintos kainos tarifu apskaitomos suvartotos elektros energijos kiekio dalį, už kurią atsiskaitoma taikant visos kainos tarifą, ir kuris yra fiksuoto dydžio procentinė dalis.

12 *NEW Niederrhein Energie und Wasser*, kuri savo klientams perkelia elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorių nustatytą kompensuojamą kiekį, savo interneto svetainėje *www.new-energie.de* visuomenei yra pateikusi elektros energijos tarifų skaičiuoklę. Ja taip pat gali naudotis asmenys, vartojantys elektros energiją šildymo tikslais ir turintys dviejų tarifų skaitiklį. Šiuo tikslu į tarifų skaičiuoklę suinteresuotieji asmenys turi įrašyti savo pašto kodą ir elektros energijos kiekį, kurį suvartojo arba kuris atitinka jų poreikius taikant atitinkamai sumažintos kainos tarifą ir visą kainos tarifą. Tada pasinaudojus šia skaičiuokle gaunamas tarifų pasiūlymas, kurį suinteresuotieji asmenys gali priimti ir taip sudaryti elektros energijos tiekimo sutartį su *NEW Niederrhein Energie und Wasser*.

13 Federalinė sąjunga teigia, kad, kai naudojant minėtą skaičiuoklę nenurodomas atitinkamam vartotojui perkeliamas kompensuojamas kiekis, pažeidžiamas klaidinančio informacijos neatskleidimo draudimas, taigi ir UWG. Iš tikrųjų galutinė tarifų skaičiuoklės nurodyta kaina yra mažesnė už realią kainą, nes joje neatsižvelgiama į procentinę kompensuojamo kiekio dalį.

14 Federalinė sąjunga prašė kompetentingų Vokietijos teismų – tiek pirmojoje, tiek apeliacinėje instancijose – įpareigoti *NEW Niederrhein Energie und Wasser*, be kita ko, nebereklamuoti šildymui naudojamos elektros energijos tiekimo pasiūlymo, kai per sutarties sudarymo procedūrą, konkrečiai kalbant, kiek tai susiję su atsiskaitymo už šią elektros energiją tvarka, vartotojui aiškiai nenurodoma procentinė dalis, susijusi su kompensuojamu kiekiu ir taikoma tuo atveju, kai minėtam šildymui ir kitoms reikmėms suvartotos elektros energijos kiekis apskaitomas bendrai, naudojant dviejų tarifų skaitiklį.

15 Minėtiems teismams atmetus šį reikalavimą, Federalinė sąjunga pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, ir pakartojo savo reikalavimą nutraukti nurodytą reklamą.

16 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad atsakovės pagrindinėje byloje bendrosiose pardavimo sąlygose –atitinkamas asmuo turi patvirtinti, kad yra su jomis susipažinęs internetu priimdamas pasiūlymą dėl, be kita ko, šildymui naudojamos elektros energijos tiekimo – nurodyta, kad būtent vietos elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius nustato naktinį laiko intervalą ir procentinę kompensuojamojo kiekio dalį. Jose taip pat nurodyta, kad tinklo operatorius yra nustatęs 25 % dydžio kompensuojamą kiekį geografinei teritorijai, kurioje yra atsakovės pagrindinėje byloje registruota buveinė.

17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad elektros energijos tiekimo pasiūlymo, kai tiekėjas pateikia tarifų skaičiuoklę internete, reklama yra „kvietimas pirkti“, kaip tai suprantama pagal reikšmingus Vokietijos teisės aktus, kuriais, be kita ko, perkeliama Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalis.

18 Šio teismo teigimu, kadangi galutinis vartotojo sprendimas dėl sandorio, t. y. sprendimas sudaryti elektros energijos tiekimo sutartį, atsiranda sutarties sudarymo procedūros pradžioje, atsakovės pagrindinėje byloje bendrosiose pardavimo sąlygose pateikta nuoroda į procentinę dalį, susijusią su taikytinu kompensuojamu kiekiu, nėra tinkama, kad būtų įvykdyta – nors ir dėl su laiku susijusių priežasčių – jai tenkanti informavimo pareiga. Visų pirma naudojantis skaičiuokle turėtų būti pateikta informacija apie metodą, kuriuo apskaičiuojama mokėtina kaina, nurodant tikslią procentinę dalį, susijusią su atitinkamam asmeniui taikytinu kompensuojamu kiekiu. Taigi, įtraukus šią procentinę dalį į elektros energijos kainos apskaičiavimą, vartotojai galėtų palyginti atsakovės pagrindinėje byloje pasiūlymą su kitų tiekėjų pasiūlymais.

19 Minėtas teismas teigia, kad jam pateiktas Federalinės sąjungos reikalavimas nutraukti veiksmus turėtų būti patenkintas, jeigu būtų nuspręsta, kad informacija, kurią atsakovė pagrindinėje byloje turi pateikti pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 dalį ir 4 dalies c punktą apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, turi apimti tikslią procentinę kompensuojamo kiekio dalį, kad atitinkamas asmuo, žinantis savo suvartojamos elektros energijos kiekį, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą. Toks aiškinimas atitiktų šios direktyvos tikslą užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir galėtų būti kildinamas iš Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punkto reglamentavimo konteksto.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad vartotojui yra reikalinga tokia informacija tam, kad jis galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir teigia, kad šios esminės informacijos neatskleidimas gali paskatinti jį priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

21 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nors apeliacinės instancijos teismas manė, jog atsakovė pagrindinėje byloje negalėjo nurodyti informacijos apie tikslią procentinę dalį, susijusią su kompensuojamu kiekiu, taikytinu tam tikro tinklo geografinėje teritorijoje, nes elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai retai skelbia tokią informaciją, tas teismas vis dėlto nenustatė, kad atsakovė pagrindinėje byloje negalėjo gauti šios informacijos iš minėtų operatorių.

22 Atsižvelgdamas į tai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punkte esanti frazė „metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama“ taip pat gali būti aiškinama taip, kad vartotojui gali pakakti bendro pobūdžio informacijos apie atitinkamus kainos apskaičiavimo aspektus.

23 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar informacija apie kainos apskaičiavimo metodą, kurią verslininkas privalo atskleisti pagal [Direktyvos 2005/29] 7 straipsnio 1 dalį ir 4 dalies c punktą tuo atveju, kai kaina priklauso nuo suvartojimo, turi būti pateikta taip, kad vartotojas, remdamasis šia informacija ir žinodamas savo suvartojimą, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą?“

Dėl prejudicinio klausimo

24 Pirmiausia reikia pažymėti, jog iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinės bylos šalys nesutaria dėl to, ar elektros energijos tiekėjo interneto svetainėje esančioje tarifų skaičiuoklėje, kuri atitinkamam vartotojui leidžia apskaičiuoti mėnesio kainą, mokėtiną už, be kita ko, šildymui naudojamą elektros energiją, turi būti nurodyta tiksli procentinė dalis, susijusi su kompensuojamu kiekiu, kurį elektros energijos tiekėjas taiko šiam vartotojui, tam, kad šis, žinodamas savo suvartotos elektros energijos kiekį, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą.

25 Šiomis aplinkybėmis savo prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 dalis ir 4 dalies c punktas turi būti aiškinami taip, kad, kalbant apie su elektros energijos tiekimo pasiūlymu susijusią reklamą internete, informacijoje apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, turi būti nurodyta tiksli tokios kintamosios dalies, kaip kompensuojamas kiekis, kurį elektros energijos tiekėjas taiko atitinkamam vartotojui, procentinė dalis, kad vartotojas, žinodamas savo suvartotos elektros energijos kiekį, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą.

26 Svarbu priminti, kad tik komercinė veikla, kuri iš anksto laikoma „kvietimu pirkti“, priskirtina prie Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies taikymo srities, o visai komercinei veiklai, įskaitant ir kvietimą pirkti, taikomos šios direktyvos 7 straipsnio 1–3 ir 5 dalies nuostatos (2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 24 punktas).

27 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad elektros energijos tiekimo pasiūlymo reklama naudojant tarifų skaičiuoklę, pateiktą elektros energijos tiekėjo interneto svetainėje, yra „kvietimas pirkti“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 2 straipsnio i punktą, svarbu pažymėti, kad šioje nuostatoje ši sąvoka apibrėžiama kaip „komercinis pranešimas, produkto savybes ir kainą nurodantis tokiu būdu, kuris yra būdingas naudojamo komercinio pranešimo priemonėms, ir tuo suteikiantis vartotojui galimybę pirkti“.

28 Be to, Teisingumo Teismas patikslino, kad kvietimui pirkti, kaip specifinei reklamos formai, taikoma griežtesnė informavimo pareiga pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalį, siejamą su jos 14 konstatuojamąja dalimi (2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 28 punktas).

29 Taigi kiekviename kvietime pirkti turi būti pateikta tam tikra Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalyje nurodyta esminė informacija, kurios reikia vartotojui, kad galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio. Pagal šios nuostatos c punktą tokia informacija apima kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl produkto pobūdžio ši kaina pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodą, kuriuo ši kaina apskaičiuojama.

30 Iš Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punkto formuluotės matyti, pirma, kad reikia atskirti galutinės kainos nurodymą nuo šios kainos apskaičiavimo metodo nurodymo, antra, kad būtent produkto pobūdis lemia situaciją, kai verslininkas pagrįstai negali iš anksto apskaičiuoti minėtos kainos, ir, galiausiai, kad, jei verslininkas negali nurodyti šios kainos, jis turi nurodyti jos apskaičiavimo tvarką arba, kitaip tariant, galutinės kainos apskaičiavimo būdą.

31 Taigi, kai galutinė elektros energijos tiekimo kaina negali būti pagrįstai apskaičiuota iš anksto, nes ji gali priklausyti nuo tam tikrų veiksnių ar aspektų, pavyzdžiui, išlaidų, kurios tenka elektros energijos tiekėjui, bet nuo jo nepriklauso ir yra kintamos, arba, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nuo vartotojo faktiškai suvartotos elektros energijos kiekio, informacija apie tokio veiksnio, kaip padidinta kompensuojamo kiekio procentinė dalis, kurią verslininkas įtraukė į galutinę kainą, taikymą patenka į sąvoką „metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punktą, ir savaime yra esminė informacija, kurios vartotojui reikia, kad jis galėtų informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

32 Be to, pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 dalį kvietimas pirkti, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjama reklama, laikomas klaidinančiu, jeigu jame neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, todėl vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

33 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tokia esminė informacija, kaip nuoroda į padidintos procentinės kompensuojamo kiekio dalies taikymą, turi būti pateikta tokiame kvietime pirkti, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai vidutiniam vartotojui tokia informacija reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

34 Būtina pažymėti, kad aiškinant Direktyvos 2005/29 nuostatas sąvoka „vartotojas“ yra ypač svarbi. Šioje direktyvoje vertinimo kriterijumi pasirinktas vidutinis vartotojas, kuris yra pakankamai informuotas ir protingai pastabus bei nuovokus, atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius ir kalbinius veiksnius (2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 22 punktas).

35 Taigi, kiek tai susiję su klaidinančiu reklamos pobūdžiu, nacionaliniai teismai turi atsižvelgti į vidutinio, pakankamai informuoto ir protingai pastabaus bei nuovokaus vartotojo suvokimą (2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

36 Svarbu pridurti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2005/29 18 konstatuojamosios dalies, „vidutinio vartotojo“ sąvoka nėra statistikoje vartojama sąvoka, ir, siekdami nustatyti būdingą vidutinio vartotojo reakciją konkrečiu atveju, nacionaliniai teismai ir institucijos turi priimti savo sprendimą.

37 Atsižvelgiant į tai, Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punkto formuluotėje nenustatyta, kaip verslininkas turi informuoti vartotoją apie kainos apskaičiavimo tvarką.

38 Be to, dėl atitinkamo produkto pobūdžio ir, be kita ko, dėl šio produkto gamybos, tiekimo ar galutinio naudojimo sąlygų verslininkas gali neturėti galimybės iš anksto ir tiksliai žinoti visų galutinės kainos sudedamųjų dalių, todėl jis negali informuoti vartotojo apie šios kainos apskaičiavimo būdą taip, kad suinteresuotasis asmuo pats galėtų apskaičiuoti šią kainą.

39 Taigi informacijos apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, apimtis negali reikšti, kad vartotojas, remdamasis šia informacija, turi sugebėti pats apskaičiuoti tą kainą ir taip gauti galutinį skaičiumi išreikštą rezultatą.

40 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvoje 2005/29 nėra jokio konkretaus reikalavimo dėl tokios esminės informacijos apimties ir sklaidos priemonių (šiuo klausimu žr. 2017 m. vasario 8 d. Sprendimo *Carrefour Hypermarchés*, C-562/15, EU:C:2017:95, 37 punktą).

41 Taigi informacija apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 7 straipsnio 4 dalies c punktą, gali būti pateikiama, pavyzdžiui, kaip procentinių dalių intervalas arba kaip tiksli, bet sąlyginė procentinė dalis, arba kaip iš anksto nustatyta procentinė dalis, tačiau kartu nurodant, kad jos dydis laikui bėgant gali kisti dėl besikeičiančių, nuo verslininko valios nepriklausančių veiksnių.

42 Tokį Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies c punkto aiškinimą patvirtina šios direktyvos 7 straipsnio bendros struktūros analizė.

43 Šiuo klausimu reikia priminti, pirma, kad pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 2 dalį kvietime pirkti, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamoje reklamoje, yra, be kita ko, klaidinantis informacijos neatskleidimas, kai verslininkas nuslepia informaciją apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, arba pateikia ją neaiškiai, nesuprantamai, dviprasmiškai ar ne laiku ir kai dėl to abiem atvejais vidutinis vartotojas paskatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio kitomis aplinkybėms nebūtų priėmęs.

44 Iš to matyti, kad verslininkas privalo nurodyti visus su kainos apskaičiavimu susijusius aspektus. Be to, kiekvieną iš šių aspektų verslininkas turi pateikti taip, kad vidutinis vartotojas galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

45 Antra, pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 dalį klaidinantis komercinės veiklos pobūdis turi būti vertinamas visų pirma atsižvelgiant į šios veiklos faktines aplinkybes, visus jos ypatumus ir konkrečius naudojamai komunikacijos priemonei būdingus apribojimus. Šios direktyvos 7 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad siekiant nustatyti, ar informacija buvo neatskleista, turi būti

atsižvelgta į naudojamai komunikacijos priemonei būdingus apimties arba laiko apribojimus ir į priemones, kurių verslininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 53 ir 54 punktus).

46 Iš šių nuostatų matyti, kad informacijos apie kainos apskaičiavimo metodą, kurią verslininkas turi pateikti kviesdamas pirkti, apimtis turi būti vertinama visų pirma atsižvelgiant į faktines aplinkybes, kuriomis pateikiamas kvietimas pirkti, ir naudojamas komunikacijos priemones (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 55 punktą ir 2016 m. spalio 26 d. Sprendimo *Canal Digital Danmark*, C-611/14, EU:C:2016:800, 27 punktą).

47 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad nėra nei nustatyta, nei akivaizdu, kad atitinkamai komercinei veiklai vykdyti naudojama komunikacijos priemone, t. y. atsakovės pagrindinėje byloje interneto svetainėje randama tarifų skaičiuokle, nustatomi apimties ar laiko apribojimai.

48 Turint tai omenyje, siekdamas nustatyti informacijos, kurią verslininkas turi pateikti apie kainos apskaičiavimo būdą, apimtį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės atsižvelgti į faktines aplinkybes, kurioms esant buvo rodoma pagrindinėje byloje nagrinėjama reklama.

49 Šiuo klausimu, pirma, atsakovė pagrindinėje byloje teigia (to Teisingumo Teismas neturi tikrinti), kad savo reklamoje negali pagrįstai nurodyti tikslios procentinės dalies, susijusios su kompensuojamu kiekiu. Ji tvirtina, kad Vokietijos teritorijoje įsisteigę elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai kartais palieka skirtingas procentines dalis, kurios laikui bėgant kinta, todėl, jei norėtų realiuoju laiku informuoti vartotojus apie tikslų tokios procentinės dalies dydį, ji turėtų kasdien teirautis visų šių operatorių apie galimus šio elemento pokyčius. Atsakovės pagrindinėje byloje teigimu, visgi tam prireiktų neproporcingų išteklių.

50 Antra, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad reklamoje, kurioje rodomi tarifų skaičiuoklės sugeneruoti kainų pasiūlymai, yra nuoroda į atsakovės pagrindinėje byloje taikomas bendrąsias pardavimo sąlygas. Šiame dokumente ji vartotojui nurodo, kad būtent vietos tinklo operatorius nustato naktinį laiko intervalą, atitinkantį sumažintos kainos tarifą, ir procentinę kompensuojamo kiekio dalį ir kad vietos tinklo operatorius yra nustatęs 25 % dydžio kompensuojamąjį kiekį geografinei teritorijai, kurioje yra jos registruota buveinė.

51 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, atsižvelgiant į faktines aplinkybes, kuriomis pateiktas pagrindinėje byloje nagrinėjamas kvietimas pirkti, negalima manyti (su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kad šiame kvietime yra „klaidinantis informacijos neatskleidimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 ir 4 dalis, jeigu nuoroda į bendrąsias pardavimo sąlygas, kuriose pateikta informacija apie procentinę kompensuojamo kiekio dalį, rodoma matomoje vietoje, o pasiūlymo priėmimas, kurį atlieka vartotojas, techniškai priklauso nuo to, ar jis yra susipažinęs su šiomis sąlygomis, taip užtikrinant, kad vartotojas priimtų informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

52 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 dalis ir 4 dalies c punktas turi būti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai kvietimas pirkti paskelbiamas pateikiant komercinį pranešimą internetu, informacijoje apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, nebūtinai turi būti nurodyta tiksli tokios kintamosios dalies, kaip kompensuojamas kiekis, kurį elektros energijos tiekėjas taiko atitinkamam vartotojui,

procentinė dalis, kad vartotojas, žinodamas savo suvartotos elektros energijos kiekį, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą, su sąlyga, kad šiame pranešime nurodoma, kad iš principo gali būti taikoma tokia procentinė dalis, nustatant jos galimą dydį ir jai įtakos turinčius veiksnius, taip sudarant galimybę vidutiniam vartotojui priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) 7 straipsnio 1 dalis ir 4 dalies c punktas

turi būti aiškinami taip:

tuo atveju, kai kvietimas pirkti paskelbiamas pateikiant komercinį pranešimą internetu, informacijoje apie metodą, kuriuo apskaičiuojama kaina, nebūtinai turi būti nurodyta tiksli tokios kintamosios dalies, kaip kompensuojamas kiekis, kurį elektros energijos tiekėjas taiko atitinkamam vartotojui, procentinė dalis, kad vartotojas, žinodamas savo suvartotos elektros energijos kiekį, pats galėtų apskaičiuoti šią kainą, su sąlyga, kad šiame pranešime nurodoma, kad iš principo gali būti taikoma tokia procentinė dalis, nustatant jos galimą dydį ir jai įtakos turinčius veiksnius, taip sudarant galimybę vidutiniam vartotojui priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio.

Parašai.